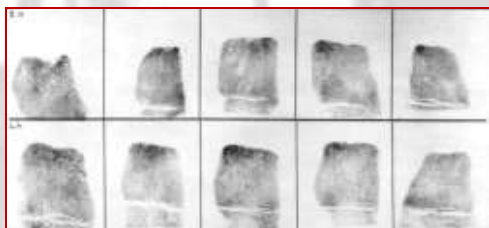
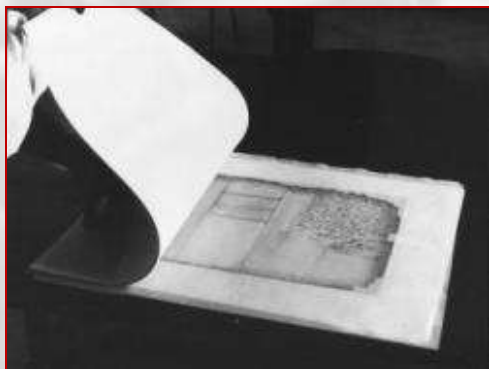

Lezing Gevecht voor het recht

Hebberige erfgenamen, uit de hand gelopen ruzies, diefstallen en mishandelingen. Deze zaken worden nu door de rechtbank behandeld, maar ook in de zeventiende en achttiende eeuw moesten mensen voor de rechter verschijnen. Hoe en door wie werden vierhonderd jaar geleden conflicten of misdaden aan de plaatselijke rechtbank voorgelegd? Hoe verliep het proces en hoe luidden de vonnissen? Op woensdag 14 december geeft Trix van Erp-Jacobs de lezing: Gevecht voor het gerecht. Conflictoplossing door de plaatselijke schepenbank en de Raad van Brabant in de zeventiende en achttiende eeuw.

Vingerafdrukken van een rechterhand en een linkerhand, genomen door de recherche van de Roosendaalse gemeentepolitie, circa 1965.

Register van judiciële akten van het rechterlijk archief Roosendaal met een aangevezeld blad.

Foto: H.A. Hopstaken

De Rijksoverheid informeert de burger vandaag de dag op haar website over oplossingen voor conflicten. De uiterste oplossing is de gang naar de rechter. Daarbij gaat het om conflicten tussen personen of organisaties onderling en om conflicten van personen en organisaties met de overheid. Daarnaast kunnen conflicten tussen personen soms zo uit de hand lopen, dat zij wegens het plegen van een strafbaar feit voor de rechter moeten verschijnen. Dat was in het verleden niet anders. In de rechterlijke archieven zijn talloze procesdossiers en vonnissen bewaard waarin allerlei conflicten en rechterlijke uitspraken over de plaatselijke samenleving uit de zeventiende en achttiende eeuw te vinden zijn.

Trix van Erp-Jacobs studeerde Nederlands recht aan de Katholieke Hogeschool Tilburg en was daar na haar afstuderen werkzaam als universitair (hoofd)docent. Zij volgde daarnaast lessen aan de Rijks Archiefschool en doceerde zelf vele jaren aan deze opleiding. In 1986 promoveerde zij op een proefschrift over "Justitie en politie in 's-Hertogenbosch voor 1629. De bestuursorganisatie van een Brabantse stad". Naast diverse bestuursfuncties in de sfeer van de (rechts)geschiedenis en de (gerechtelijke) archiefwereld publiceert zij vooral op het terrein van de rechtspraakgeschiedenis, staatsrechtsgeschiedenis en lokale en regionale rechtsgeschiedenis. Op dit moment is zij hoogleraar rechtsgeschiedenis aan Tilburg University.

De lezing wordt gehouden woensdag 14 december in Parrotia (Centrale Bibliotheek) aan de Markt 54A te Roosendaal. De entree is gratis. Aanvang 20.00 uur (de zaal is open om 19.30 uur). Voor meer informatie kijkt u op www.gemeentearchiefroosendaal.nl of belt u naar het gemeentearchief telefoon 0165-579500.

De lezing maakt deel uit van de lezingencyclus 'Conflicten en gevechten' van het Cultuurhistorisch Netwerk Roosendaal-Essen-Kalmthout en Werkgroep Voortouw. Wordt mede mogelijk gemaakt door het Gemeentearchief Roosendaal, het Historisch Centrum het Markiezenhof en het Regionaal Archief West-Brabant.

Kwaliteitsmonitor

In de zomermaanden kon u via onze site en op de studiezaal een enquête invullen over onze dienstverlening: de tweejaarlijkse Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven van de Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland (BRAIN). Aan dit nationale onderzoek deden 38

archiefbeherende instellingen mee. De resultaten zijn in november 2011 bekendgemaakt en gepubliceerd in 'Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven 2011 bevindingen van een onderzoek onder archiefbezoekers'.

In totaal gaven 92 mensen hun mening over de dienstverlening door het gemeentearchief Roosendaal. De deelnemende instellingen behaalden een gemiddelde van 7.7. De cijfers komen grotendeels overeen met het vorige onderzoek en wijken niet veel af van de landelijke gemiddelden.

Het gemiddelde cijfer dat u onze dienstverlening geeft is een 7.6, dat is dezelfde waardering als bij de vorige monitor in 2009. Het archief gaat de reacties nader bekijken en verbeterpunten opstellen. Het afhandelen van schriftelijke verzoeken werd het hoogst gewaardeerd (8.4), de interactiviteit van de site het laagst (7.1).

Verhalenbank Roosendaal Vertelt

De afgelopen jaren verzamelden het archief en het Platform Schrijvers uit Roosendaal een honderdtal verhalen, die zich afspelen in Roosendaal of de kerkdorpen. Deze verhalen hebben nu, samen met de bijbehorende foto's en films, een plek gekregen op de nieuwe site www.roosendaalvertelt.nl. Op een plattegrond kunt u zien waar de verhalen zich afspelen, daarnaast kunt u zoeken op periode, trefwoord of locatie.

Uiteraard kunt u zelf ook uw verhaal insturen. Platform Schrijvers en Gemeentearchief Roosendaal nodigen u van harte uit uw verhaal over, uw herinnering aan, uw visie op, uw foto van, uw emotie bij, uw anekdote over, uw film van, uw terugblik op Heerle, Moerstraten, Nispen, Roosendaal, Wouw, Wouwse Plantage of het prachtige landschap daartussen in te sturen.

Op www.roosendaalvertelt.nl kunt u ook verhalen over barre Vliettochten lezen. Foto Collectie Mastboom Brosens Stichting

Archief van Rucphen verhuist

Het gemeentearchief van Rucphen verhuist per 1 januari 2012 van Roosendaal naar Oudenbosch. Dat heeft consequenties voor de dienstverlening. Zo kunt u de Rucphense microfiches, boeken en archiefstukken tijdelijk niet raadplegen.

Sinds 2005 was het gemeentearchief van Rucphen gevestigd in het Roosendaalse archief, omdat de archiefbewaarplaats in Rucphen niet voldeed aan de wettelijke eisen. Het was eerst de bedoeling dat het archief gevestigd zou worden in het nieuwe dienstverleningscentrum in Rucphen, maar de plannen zijn gewijzigd. Het archief verhuist nu naar het Regionaal Archief West-Brabant in Oudenbosch.

De verhuizing gaat niet zonder slag of stoot, inmiddels zijn de Rucphense boeken, documentatie en microfiches al uit de studiezaal weggehaald. De daadwerkelijke verhuizing vindt plaats op donderdag 15 en vrijdag 16 december 2011.

In de loop van januari 2012 zijn de archieven en documentatie van Rucphen weer te raadplegen op de studiezaal van het Regionaal Archief West-Brabant.

Het Tongerlohuys

Archief en museum gaan samen

Per 1 januari 2012 gaan het gemeentearchief en Museum Tongerlohuys samen. Het museum maakt net als het archief ook deel uit van de gemeentelijke afdeling Dienstverlening. Het nieuwe team gemeentearchief en museum gaat bestaan uit medewerkers van de twee vroegere, afzonderlijke organisaties. De collecties en archieven worden voortaan gezamenlijk beheerd. Ook in de toekomst kunt u blijven rekenen op mooie tentoonstellingen en educatieve activiteiten vanuit het Tongerlohuys.

Contrastverbeteraar

Op onze site www.gemeentearchiefroosendaal.nl kunt u gebruikmaken van de vernieuwde viewer voor het inzien van gedigitaliseerde registers. Deze viewer bevat onder meer een contrastregelaar voor het verbeteren van het beeld van een akte. Dit is vooral erg handig bij registers waarbij de inkt in de loop der jaren is verbleekt. In deze viewer kunt u de volgende instellingen aanpassen:

- Helderheid: breng de helderheid iets naar beneden.
- Contrast: breng het contrast omhoog voor een duidelijke scheiding van tekst en achtergrond.
- Verzadiging: hiermee kunt u het beeld minder of juist meer kleur geven.
- Tint: hiermee kunt u de kleurtinten van het beeld vervangen door een andere kleur. Deze zal de leesbaarheid verder niet verbeteren.

Verbeteringen voor het afdrucken zullen wel via de printer ingesteld moeten worden.

Historisch raadsel december

Het Roosendaalse gemeentearchief en Museum Tongerlohuys komen voortaan elke maand met een historisch raadsel. Elke keer krijgt u een vraag over het verleden van Roosendaal of de kerkdorpen voorgeschoteld. Weet u het juiste antwoord? Stuur het in. Elke maand trekken we een winnaar. Hij of zij ontvangt een jaar lang gratis toegang tot alle exposities in het museum en bovendien een leuk item uit de museumwinkel.

Ontvangst van scholieren in het archief, 1975.

*De studiezaal van het archief in 1970
Foto: A. Schoonen*

Het archief en museum worden in 2012 één gemeentelijke organisatie. Het museum is vanaf 1974, na het vertrek van de laatste geestelijke, in de pastorie aan de Molenstraat gevestigd. Het archief vindt u sinds 1992 op de Markt. Voor die tijd was het archief in twee andere historische gebouwen gevestigd. Weet u in welke gebouwen?

Stuur uw oplossing voor 1 januari 2012 naar Museum Tongerlohuys, Molenstraat 2, 4701 JS te Roosendaal of mail naar administratie@tongerlohuys.nl. U kunt uw antwoord ook bij de receptie van het gemeentearchief inleveren.

Het museum is geopend van dinsdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur. Tot en met 8 januari 2012 kunt u in het museum de tentoonstelling Mens & Boom, eigentijdse kunst uit de collectie van de Artotheek bekijken. Op 31 december en 1 januari is het museum gesloten. In het gemeentearchief op de Markt 35 kunt u tot eind maart 2012 tijdens kantooruren de tentoonstelling 't Is Wa, hoogtepunten uit de Roosendaalse historie bezichtigen.

U vindt deze rubriek, de oplossingen en de winnaars van voorgaande rubrieken ook op de sites van het museum (www.tongerlohuys.nl) en het gemeentearchief (www.gemeentearchiefroosendaal.nl).

Expositie 't Is Wa: hoogtepunten uit de Roosendaalse historie

Heeft u het al gezien? In het gemeentearchief Roosendaal kunt u een expositie over de hoogtepunten uit de geschiedenis van de gemeente Roosendaal bekijken.

De expositie presenteert in een tijdslijn het ontstaan en de ontwikkeling van de gemeente Roosendaal op het gebied van bestuur, economie, religie, sport en cultuur. Ongeveer dertig onderwerpen komen aanbod. Het zijn niet alleen onderwerpen van heel lang geleden, maar ook uit het recente verleden.

Gebeurtenissen waar u misschien zelf bij bent geweest! Aandacht wordt onder andere besteed aan gebouwen als de Sint Janskerk, het raadhuis en het Vrouwenhof; gebeurtenissen als de Eerste en Tweede Wereldoorlog; de komst van de industrie en het aanleggen van de spoorwegen en snelwegen; en belangrijke sport- en cultuurevenementen als het wielrennen, RBC en carnaval.

Foto's en filmbeelden geven u een beeld van de lokale geschiedenis van de gemeente Roosendaal.

't Is Wa is van maandag tot en met donderdag tijdens kantooruren te zien in het gemeentearchief op de Markt 35 in Roosendaal. De toegang is gratis en er is een lift aanwezig. In 2012 verschijnt er ook een publicatie over de geschiedenis van de gemeente Roosendaal.

Carnavalsmotto Zoekt Oe Eige door jongedames uitgebeeld. (Foto: De Stem/Ben Steffen, 1974)

Aanwinsten

De afgelopen maanden hebben verschillende mensen mooie stukken aan het archief geschonken. Onderstaand een selectie.

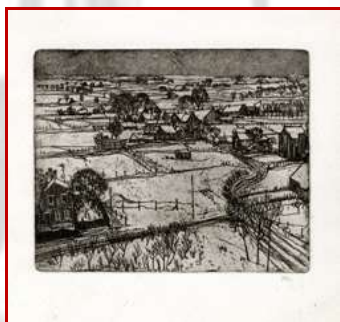
Van een studiezaalbezoeker ontvingen we deze ets uit 1969, gemaakt door Hans Burgman. Burgman was destijds verbonden aan de congregatie Mill Hill. Op de ets links staan de Nieuwe Markt en rechts het Mill Hill pand afgebeeld. Op de voorgrond staat de LIGA fabriek. De schenkers vertelden dat Burgman nu in Kenia zit en nog steeds voor Mill Hill actief is.

Van de Politie Midden en West Brabant ontvingen we dit affiche van het Roosendaals Cabaretensemble Klaveren Vijf, uit begin de jaren vijftig. De agenten kwamen dit affiche tegen bij het opruimen van het archief van de Politieharmonie Tilburg.

Voetbalplaatjes zijn een rage, maar ook in de jaren twintig spaarden mensen plaatjes. Een schenker uit Vlissingen schonk drie plaatjesalbums over de Vaderlandse historie van A. van den Biggelaar & Co uit 1926/1927. Op de plaatjes zijn historische personen afgebeeld.

Een schenking is ook deze gravure van Theo Suren, medisch specialist in het Franciscusziekenhuis, vanuit het ziekenhuis. Te zien is het Hulsdonkswegje met op de voorgrond de Sportstraat, circa 1965.

Een mooie aanwinst is ook dit affiche over een groot internationaal muzikfestival in Roosendaal.

Adres

Gemeentearchief Roosendaal
 Bezoekadres: Markt 35, Roosendaal
 Postadres: Postbus 5000, 4700 KA Roosendaal
 T 0165-579500
 E gemeentearchief@roosendaal.nl
 I www.gemeentearchiefroosendaal.nl

Openingstijden

studiezaal
 dinsdag: 13.00-21.00 uur
 woensdag en donderdag: 09.00-17.00 uur

balie & tentoonstellingen

maandag, woensdag en donderdag: 09.00-17.00 uur

dinsdag: 9.00-21.00 uur

vrijdag: 9.00-12.00 uur

gesloten

Het gebouw Markt 35 is iedere vrijdagmiddag gesloten. Ook op maandag 26 december is het gemeentearchief gesloten.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het gemeentearchief Roosendaal, december 2011.

Tekst: Nicole de Boer. Opmaak: Cobi Golterman. Fotografie: Eddie de Rooij.

